

عنوان مقاله:

تعامل روحانیان شیعه با دولت صفوی؛ علل و پیامدها

محل انتشار:

دوفصلنامه شیعه پژوهی، دوره 3، شماره 12 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسنده:

سیدجواد ورعی - مدرس حوزه و دانشیار گروه فقه و حقوق، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

خلاصه مقاله:

چکیده این مقاله به پرسش از علل و پیامدهای تعامل روحانیان شیعه با دولت صفویه پاسخ می دهد و زمینه های گسترش تشیع در این دوره تاریخی را بررسی می کند. روش این مقاله، بررسی اسناد تاریخی درباره چگونگی رفتار دولت صفویه و عکس العمل عالمان شیعی است. رویکرد اعتدالی اهل تسنن در ایران بعد از قرن هفتم و گرایش متصوفه به برخی آموزه های شیعی مانند ولایت انسان کامل که با نگرش زندگی پیشوایان دوازده گانه شیعه و سرودن اشعاری در فضائل و مناقب آنان نمایان شده است، از زمینه های تاریخی این رویکرد به شمار می رود. علاقه خاندان صفوی به علویان و نیاز پادشاهان و مجتهدان به یکدیگر، از علل تعامل عالمان شیعی با دولت صفویه و از زمینه های گسترش تشیع در این دوره است. برخی عوامل دعوت عالمان دینی به همکاری عبارت بود از: پیدایش اندیشه جایگزینی کانون قدرتی به جای قزلباشان گرفتار جنگ قدرت در شاهان صفوی، نیاز به نفوذ کلام عالمان دینی در بین مردم، ناکافی بودن آموزه های تصوف و نیاز به مکتبی فقهی حقوقی (شریعت) برای اداره جامعه و کسب مشروعیت دینی. در مقابل عوامل پذیرش این دعوت از سوی عالمان نیز عبارت بود از: نجات از انزوا و شرایط تقیه و به دست آوردن آزادی های مذهبی و اجتماعی، احیای معارف مذهبی و تقویت پایه های تشیع با تاسیس حوزه های علوم دینی و اقامه شعائر شیعی و نظارت بر صاحبان قدرت و جلوگیری از ترویج منکرات و ستم به مردم.

کلمات کلیدی:

کلیدواژه ها: تشیع، تسنن، تصوف، روحانیان شیعه، دولت صفوی، تعامل روحانیان و دولت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1281705>

